

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2022. gada 28. novembrī
(OR. en)

15322/22

DEVGEN 219
JEUN 178
ACP 126
RELEX 1609
COHAFA 115
COHOM 147
SUSTDEV 206
EDUC 407

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs: Padomes Ģenerālsēkretariāts

Datums: 2022. gada 28. novembris

Saņēmējs: delegācijas

Iepriekš. dok. Nr.: 14756/22

Temats: Jaunatnes rīcības plāns ES ārējā darbībā
– Padomes secinājumi (2022. gada 28. novembris)

Pielikumā ir pievienoti Padomes secinājumi par Jaunatnes rīcības plānu ES ārējā darbībā, kurus Padome pieņēma savā 3914. sanāksmē, kas notika 2022. gada 28. novembrī.

Padomes secinājumi par Jaunatnes rīcības plānu ES ārējā darbībā

Eiropas Savienības Padome

1. Atzīst jauniešu nozīmīgo ieguldījumu iekļaujošākas, vienlīdzīgākas, ilgtspējīgākas un taisnīgākas nākotnes veidošanā. Padome apliecina cieņu jauniešiem, kuri katru savas dzīves dienu velta tam, lai padarītu pasauli labāku. Viņu redzējums, iesaistīšanās un drosmē ir pelnījusi visdziļāko cieņu un pateicību. Lai izskaustu nabadzību un panāktu ilgtspējīgu attīstību, labklājību un mieru, ir būtiski strādāt jaunatnes labā, kopā ar jauniešiem un lai viņi strādātu paši. Izvirzot iespēju nodrošināšanu jauniešiem savas ārējās darbības priekšplānā, ES ir apņēmības pilna rādīt piemēru, lai uzlabotu jauniešu pilnīgo, vienlīdzīgo, efektīvo, jēgpilno un iekļaujošo līdzdalību un pārstāvību, un panākt progresu globālo saistību izpildē, lai veidotu noturīgāku un iekļaujošāku sabiedrību. Tādēļ Padome ir pateicīga par norādēm ES un tās dalībvalstu turpmākajam darbam, kuras izklāstītas Komisijas un Augstā pārstāvja kopīgajā paziņojumā Eiropas Parlamentam un Padomei par Jaunatnes rīcības plānu (JRP) ES ārējā darbībā no 2022. līdz 2027. gadam, un apņemas atbalstīt mērķi palielināt jauniešu jēgpilno un aktīvo līdzdalību un iespēju nodrošināšanu jauniešiem ES ārējā darbībā.
2. Uzsver, ka jaunieši visā pasaulē ir būtiski un uzticami partneri Ilgtspējīgas attīstības programmas 2030. gadam un ilgtspējīgas attīstības mērķu īstenošanā, kā arī citu svarīgu daudzpusēju vienošanos un instrumentu īstenošanā, tostarp Parīzes nolīguma par klimata pārmaiņām, Pekinas deklarācijas un Rīcības platformas, Starptautiskās konferences par iedzīvotājiem un attīstību rīcības programmas un to pārskatīšanas konferenču iznākumu, ANO DPR 1325 par sievietēm, mieru un drošību un visu turpmāko saistīto rezolūciju, ANO DPR 2250 par jaunatni, mieru un drošību un tām sekojošo rezolūciju, kas ir pamatā Eiropas zaļā kursa un jaunā Eiropas Konsensa par attīstību un ES stratēģijas "*Global Gateway*" īstenošanai.

3. Uzsver, ka spēcīgāka ES un tās dalībvalstu iesaiste ar jauniešiem visā pasaulē ir priekšnoteikums tam, lai sekmētu demokrātiju, tiesiskumu, cilvēktiesību un pamatbrīvību universālumu un nedalāmību, cilvēka cieņas ievērošanu un vienlīdzības un solidaritātes principus, un tā var ilgtermiņā palīdzēt uzlabot ES un tās partnervalstu attiecības. Universitātes un citas vispārējās un profesionālās izglītības iestādes, jaunatnes organizācijas vai jauno uzņēmēju organizācijas, arodbiedrību jauniešu atzari un citas uz jauniešiem vērstas organizācijas ir svarīgi aktori globālās cilvēktiesību un demokrātijas sistēmas veicināšanā. Padome arī atzīst, ka ES un tās dalībvalstis var daudz mācīties no jauniešu vadītām organizācijām un šo organizāciju dalība ir būtiska iekļaujošas politikas veidošanā.
4. Ņem vērā Konferences par Eiropas nākotni rezultātus un jo īpaši jauniešu strukturēto iesaisti Eiropas pilsoņu paneļdiskusijās.
5. Apstiprina savu apņemšanos nevienu neatstāt novārtā un veicināt jauniešu pilnīgo, vienlīdzīgo, efektīvo un jēgpilno, iekļaujošo un daudzveidīgo līdzdalību un iesaisti bez jebkādas diskriminācijas, tostarp dzimuma, rases, etniskās vai sociālās izcelsmes, reliģijas vai ticības, politisko vai jebkuru citu uzskatu, invaliditātes, vecuma, seksuālās orientācijas un dzimumidentitātes vai jebkāda cita statusa dēļ. Padome apņemas apkarot multiplās un krusteniskās diskriminācijas veidus, nodrošināt cilvēktiesībās balstītu pieeju un vērsties pret nevienlīdzību. Būtu jāpieņem pārveidojošas pieejas, ar ko reaģē uz dzimumu nelīdztiesības pamatcēloņiem politikas veidošanas un lēmumu pieņemšanas procesos, lai sekmētu jauniešu, īpaši jaunu sieviešu, pilnīgo, vienlīdzīgo, efektīvo un jēgpilno līdzdalību un viņu iespēju nodrošināšanu.
6. Apstiprina savu apņemšanos attiecībā uz cilvēktiesībās balstītu pieeju un dzimumu līdztiesības pamatprincipiem, kas pausti jaunajā Eiropas Konsensā par attīstību un Rīcības plānā cilvēktiesību un demokrātijas jomā 2020.–2024. gadam. Šajā sakarā Eiropas Komisija ir pieņēmusi ES Dzimumu līdztiesības stratēģiju 2020.–2025. gadam un ES Dzimumu līdztiesības rīcības plānu (*GAP*) III "Vērienīgu programmu dzimumu līdztiesībai un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanai sievietēm ES ārējā darbībā" 2021.–2025. gadam, kuri tika atzinīgi novērtēti prezidentvalsts 2020. gada 16. decembra secinājumos. Šajā sakarā Padome aicina Komisiju sasniegt *NDICI* – "Eiropa pasaulē" mērķrādītāju, saskaņā ar kuru vismaz 85 % jauno darbību, ko īsteno saskaņā ar minēto instrumentu, dzimumu līdztiesībai vajadzētu būt principam vai nozīmīgam mērķim un vismaz 5 % minēto darbību vienam no galvenajiem mērķiem vajadzētu būt dzimumu līdztiesībai un sieviešu un meiteņu tiesībām un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanai.

7. Uzsver, ka jaunieši ir spēcīgi pārmaiņu un inovācijas veicinātāji, tostarp, mobilizējot rīcību klimata problēmu risināšanai. 2022. gads ir pasludināts par Eiropas Jaunatnes gadu, kurā uzsvērts, cik būtiska ir jauniešu loma, kopīgi reaģējot uz globāliem izaicinājumiem, apkarojot nabadzību, vēršoties pret nevienlīdzību, veidojot ilgstošu mieru un sekmējot iekļaujošu demokrātisku pārvaldību, iekļaujošu un ilgtspējīgu ekonomikas izaugsmi un vispārēju ilgtspējīgu attīstību savās kopienās ES dalībvalstīs un visā pasaulē.
8. Pauž dziļas bažas, ka nabadzība, nestabilitāte, nepastāvība, konflikti, klimata pārmaiņas, biodaudzveidības zudums, vides degradācija, dabas un cilvēka izraisītas katastrofas, ūdens, pārtikas un energoapgādes nedrošība, piespiedu pārvietošana, epidēmijas un pandēmijas, kā arī citas veselības problēmas saasina pastāvošo sistēmisko nevienlīdzību un apdraud cilvēku, ekonomikas un sociālās attīstības ieguvumus, jo īpaši vismazāk attīstītajās valstīs un mazajās salu jaunattīstības valstīs. Covid-19 pandēmija jauniešus ir skārusi īpaši, saasinot pastāvošo diskrimināciju, jo īpaši pret sievietēm, meitenēm un marginalizētām grupām, attiecībā uz piekļuvi izglītībai un tās turpināšanu, nodarbinātības iespējām, mobilitāti, drošumu un fizisko, kā arī garīgo veselību. Covid-19 pandēmija vēlreiz pierādīja, cik svarīgi ir ieguldīt veselībā un cilvēces attīstībā, ņemot vērā to, ka ir pārrāvums seksuālās un reproduktīvās veselības pakalpojumu sniegšanā jauniešiem un ir palielinājies neplānotas grūtniecības gadījumu skaits, pieaugusi māšu mirstība un palielinājies bērnu, agrīnas un piespiedu laulības gadījumu skaits, apdraudot jauniešu tiesības un palielinot jau tā plašo seksuālās un ar dzimumu saistītās vardarbības izplatību.
9. Pauž dziļas bažas un ir apņēmības pilna rīkoties, ja, sarūkot demokrātiskajai un pilsoniskajai telpai, tiek apdraudēta, apšaubīta un ierobežota jauniešu pilnīgā, vienlīdzīgā, efektīvā un jēgpilnā līdzdalība un iespēju nodrošināšana viņiem un visu cilvēktiesību, tostarp pilsonisko, politisko, ekonomisko, sociālo un kultūras tiesību, pilnīga atzīšana un aizsardzība un jo īpaši piekļuve sociālajiem pamatpakalpojumiem un sociālajai aizsardzībai, kā arī piekļuve informācijai. Padome arī atzīst, ka ir svarīgi pastiprināt cīņu pret naida runu, dezinformāciju, maldinošu informāciju un propagandu, vienlaikus ievērojot vārda brīvību.

10. Aicina Komisiju, EĀDD un dalībvalstis kopīgi strādāt, izmantojot Eiropas komandas pieeju, lai integrētu jauniešu jēgpilno līdzdalību un iesaisti starptautiskos forumos un daudzpusējā, reģionālā, valsts un vietējā līmenī.
11. Aicina Komisiju, EĀDD un dalībvalstis jēgpilni iesaistīt jauniešus visā pasaulē visos ar ES un tās dalībvalstu (Eiropas komandas) ārējo darbību saistītos politikas veidošanas, programmu cikla, iniciatīvu un politiskā dialoga posmos. Padome atgādina par savu apņemšanos atbalstīt sieviešu un jauniešu – visā viņu dažādībā – vienlīdzīgo, pilnīgo, efektīvo un jēgpilno līdzdalību, tostarp visās sabiedriskās un politiskās dzīves jomās, saskaņā ar ES Rīcības plānu cilvēktiesību un demokrātijas jomā 2020.–2024. gadam. ES būtu arī jānodrošina lielāka koordinācija un pārskatatbildība jaunatnes jautājumos, tostarp stratēģisks un iekļaujošs līdzdalības dialogs ar jauniešiem, bērnu, jauniešu organizācijām un uz bērniem vērstām organizācijām visā pasaulē, un jācenšas izvirzīt priekšplānā jauniešu vēlmes un risinājumus un iekļaut jauniešu perspektīvas attīstībā. ES un dalībvalstu darbībām būtu jāsekmē tas, ka jauniešiem tiek nodrošinātas un radītas iespējas spēt piedalīties procesā, kas veicina ilgtspējīgu attīstību, demokrātiju, mieru un klimatrīcību, izmantojot finansējumu un spēju veidošanas iespējas, piemēram, Jauniešu iespēju veicināšanas fondu, Āfrikas un Eiropas Jaunatnes akadēmiju un *Erasmus+* starptautisko dimensiju, ko finansē no ārējiem instrumentiem, un vienlaikus atzīstot nepieciešamību novērst intelektuālā darbaspēka emigrāciju.
12. Aicina Komisiju piešķirt vajadzīgos resursus, lai stiprinātu jauniešu institucionālo iesaisti, izmantojot ES starptautisko partnerību jaunatnes konsultatīvo padomi, veidojot līdzīgas jauniešu konsultatīvās struktūras ES delegācijās un izmantojot jauniešu kontaktpunktu tīklu ES delegācijās.
13. Uzsver, ka ir jāaizsargā gados jauni aktīvisti un cilvēktiesību aizstāvji visā pasaulē, tostarp sievietes un meitenes, arī digitālajā vidē. Padome atkārtoti apstiprina savu apņemšanos veicināt drošu un labvēlīgu vidi pilsoniskās sabiedrības organizācijām kā pilntiesīgiem aktoriem un uzsver, cik svarīgs ir ES cilvēktiesību aizstāvju mehānisms.

14. Atzinīgi vērtē Komisijas rīcību, kuras mērķis ir stiprināt labvēlīgu vidi iekļaujošai dažādas izcelsmes jauniešu, jo īpaši meiteņu, demokrātiskajai līdzdalībai un līderībai visos sabiedriskās dzīves aspektos, jo īpaši iniciatīvu "Jaunatne un sievietes demokrātijā".
15. Atzinīgi vērtē ANO Jaunatnes, miera un drošības programmas iekļaušanu ES politiskajos dialogos ar partnervalstīm un ir apņēmusies veicināt minētās programmas īstenošanu. Uzsver, ka ES un tās dalībvalstīm ir svarīgi atbalstīt jauniešu iekļaujošo, jēgpilno un drošo līdzdalību vietējos, valsts un starptautiskajos mehānismos, ar ko veicina ilgstošu mieru un konfliktu atrisināšanu, un aizsargāt jauniešus, kas piedalās darbībās miera jomā.
16. Atzinīgi vērtē ES pamatnostādņu par bērniem un bruņotiem konfliktiem pārskatīšanas procesu, kura mērķis ir stiprināt ES rīcību bruņota konflikta skartu bērnu aizsardzībai, pamatojoties uz iekļaujošu apspriešanos un gūto atziņu procesu.

Iespēju veicināšana

17. Atkārtoti pauž apņemšanos vismaz 20 % no OAP, ko finansē no *NDICI* – "Eiropa pasaulē", atvēlēt sociālajai iekļautībai un cilvēces attīstībai. Atzinīgi vērtē Komisijas vadošo lomu izglītības izdevumu palielināšanā no 7 % līdz vismaz 10 % no kopējā finansējuma saskaņā ar *NDICI* – "Eiropa pasaulē" Subsahāras Āfrikai, Latīņamerikai un Karību jūras reģionam, kā arī Āzijai un Klusā okeāna reģionam, tostarp, izmantojot investīcijas *Global Gateway 2021.–2027.* gadam, un atzinīgi vērtē ES būtisko 10 % humānās palīdzības budžeta atvēlēšanu izglītībai ārkārtas situācijās. ES un tās dalībvalstis veicina šo atbalstu, izmantojot finansējumu, politisko dialogu un tehnisko palīdzību, lai saskaņā ar ANO Izglītības pārveides samita iznākumu un ANO ģenerāļsekretāra paziņojumu par redzējumu bērniem un jauniešiem visā pasaulē, jo īpaši meitenēm un jaunām sievietēm, nodrošinātu vienlīdzīgu piekļuvi nediskriminējošai, iekļaujošai, cenas ziņā pieejamai, piekļūstamai un kvalitatīvai izglītībai, tostarp tehniskajai un augstākajai izglītībai, arī ārkārtas situācijās un ieilgušu krīžu gadījumos.

18. Atzīst nepieciešamību atbalstīt jauniešus konfliktu skartos reģionos, jo īpaši saistībā ar kariem, konfliktiem un krīzēm, piemēram, Krievijas agresijas karu pret Ukrainu un tā būtisko ietekmi uz Ukrainas jauniešiem, miermīlīgo protestu vardarbīgo apspiešanu Irānā, pilsoniskās sabiedrības apspiešanu Baltkrievijā un situācijas pasliktināšanos Afganistānā, jo īpaši attiecībā uz sievietēm, meitenēm un minoritātēm. Vislielākā uzmanība būtu jāpievērš skolu, skolotāju un izglītojamo aizsardzībai pret uzbrukumiem un jauniešu izglītības, veselības, sociālo un kultūras vajadzību apmierināšanai konfliktu zonās un patvēruma vietās gan ES, gan tās partnervalstīs.
19. Uzskata, ka iespēju nodrošināšana jauniešiem, jo īpaši jaunām sievietēm un jauniešiem, kuriem ir mazāk iespēju un/vai kuri dzīvo nelabvēlīgos apstākļos, ir nesaraucjami saistīta ar pamatprasmju un tālāknododamu prasmju apguvi, pāreju no skolas uz darba dzīvi, nodrošinot vienlīdzīgu piekļuvi pienācīgam darbam un produktīvai nodarbinātībai, tostarp formālas pašnodarbinātības un uzņēmējdarbības iespējām, kā arī nodrošinot vienādu atalgojumu par vienādu darbu, un tādēļ atzinīgi vērtē Komisijas rīcību ar mērķi īstenot Eiropas komandas iniciatīvu par iespējās balstītām prasmēm un profesionālo izglītību un apmācību Āfrikā un atbalstīt Garantijas jauniešiem Rietumbalkānos pieņemšanu un līdzīgas aktivizēšanas shēmas ES kaimiņvalstīs.
20. Atzīst, ka profesionālajai izglītībai un apmācībai (PIA) un zināšanu un prasmju, tostarp digitālo un tālāknododamo prasmju, apguvei un validēšanai ir būtiska nozīme gan darbvietu un uzņēmumu izveides atbalstīšanā, gan iespēju nodrošināšanā jauniešiem, jo īpaši sievietēm un meitenēm, lai nodrošinātu, ka viņi var dzīvot cilvēka cienīgu dzīvi, būt pilnībā iesaistīti sabiedrībā kā atbildīgi sabiedrības locekļi un savās kopienās veicināt sociālo, ekonomisko un vides labklājību. Arī neformālajai izglītībai ir būtiska nozīme jauniešu iespēju nodrošināšanā un viņu ekonomiskās, sociālās un politiskās līdzdalības atbalstīšanā. Šajā ziņā ir ļoti svarīgi integrēt dzimumperspektīvu un novērst digitālo prasmju un iespēju atšķirības starp dzimumiem.

21. Uzsver, ka ir svarīgi pievērsties jauniešu veselībai holistiski, atbalstīt globālos centienus panākt vispārēju veselības apdrošināšanu un digitālo veselību, risināt jauniešu garīgās veselības problēmas, veidot integrētu un jauniešiem pielāgotu pieeju veselībai un stiprināt veselības aprūpes sistēmas un pakalpojumus, kā arī izglītības politiku. ES aizvien ir apņēmības pilna veicināt, aizsargāt un īstenot visas cilvēktiesības, pilnībā un efektīvi īstenot Pekinas Rīcības platformu un Starptautiskās konferences par iedzīvotājiem un attīstību rīcības programmu un to pārskatīšanas konferenču dokumentus, un šajā sakarā tā joprojām ir apņēmības pilna veicināt seksuālo un reproduktīvo veselību un ar to saistītās tiesības. Ņemot to vērā, ES vēlreiz apliecina, ka ir apņēmusies veicināt, aizsargāt un īstenot ikviena indivīda tiesības pašam – bez jebkādas diskriminācijas, piespiešanas un vardarbības – pilnībā pārvaldīt jautājumus, kas saistīti ar viņa seksualitāti un seksuālo un reproduktīvo veselību, un brīvi un atbildīgi lemt par tiem. ES turklāt uzsver nepieciešamību nodrošināt vispārēju piekļuvi kvalitatīvai un cenu ziņā pieejamai visaptverošai informācijai par seksuālo un reproduktīvo veselību, izglītībai, tostarp visaptverošai izglītībai par seksualitāti, un veselības aprūpes pakalpojumiem.

Saiknes veidošana

22. Uzsver, ka ir svarīgi atbalstīt iekļaujošu jauniešu mobilitāti visā pasaulē (izmantojot "Erasmus+", starptautisko dimensiju, ko finansē no ārējiem instrumentiem, jauno Eiropas Solidaritātes korpusu, talantu partnerības, mobilitāti brīvprātīgā darba nolūkā u. c.), ievērojot valstu kompetences, un atbalstīt spēcīga globālā ES absolventu tīkla izveidi.
23. Uzsver, ka jauniešu un bērnu līdzdalības veicināšana globālā pilsoniskuma izglītībā, tostarp cilvēktiesību izglītībā un apmācībā, kā to veicina programma "Izglītības un izpratnes veicināšana attīstības jomā" (*DEAR*), "Izglītība ilgtspējīgai attīstībai" un Pasaules programma izglītošanai cilvēktiesību jautājumos, ir neaizstājama, lai panāktu iekļaujošāku, vienlīdzīgāku un ilgtspējīgāku ES un pasauli.

24. Aicina Komisiju un EĀDD kopā ar dalībvalstīm, izmantojot Eiropas komandas pieeju, pārraudzīt progresu, izmantojot esošos pārraudzības un izvērtēšanas instrumentus, ziņot Padomei un pastiprināt centienus vākt pēc vecuma un dzimuma sadalītus datus. Tas nozīmē arī veicināt pārveidojošas pieejas, ar ko reaģē uz dzimumu nelīdztiesības pamatcēloņiem, un pierādījumos balstītu jaunatnes politiku visā pasaulē, lai palielinātu pārredzamību un pārskatatbildību. Padome arī aicina Komisiju savlaicīgi un ciešā sadarbībā ar jauniešiem izstrādāt pārraudzības sistēmu un iekļaut JRP apņemšanās un prioritātes programmu izstrādē valsts līmenī, kā arī gaidāmajā *NDICI* – "Eiropa pasaulē" instrumenta vidusposma pārskatīšanā. Pārraudzībā gūtās atziņas būs svarīgas turpmākiem ES finansēšanas instrumentiem ārējās darbības jomā pēc 2027. gada.
